

Bundel - Presidium van 11 juli 2022

Agenda bijlagen

Besluitenlijst Presidium 11 juli 2022.docx

- 1 Opening en mededelingen voorzitter
- 2 Vaststelling agenda
  - concept-agenda Presidium 11 juli 2022.docx
- 2.a Conceptverslag presidiumvergadering 27 juni 2022
  - concept-verslag presidium 27 juni.docx
- 3 Terugblik vergadering PS 4 juli
- 4.a Conceptagenda uitloop-PS 11 juli
  - Agenda PS 11-07-2022 (uitloopvergadering van 04-07-2022).pdf
- 4.b Laatste voorbereidingen PS 11 juli
- 5 Memo Voordracht Uitgangspunten voor participatie in Noord-Holland - werkgroep burgerparticipatie
  - MEMO Statenvoordracht uitgangspunten participatie NH - werkgroep burgerparticipatie.docx
  - Brief werkgroep burgerparticipatie PS over Statenvoordracht uitgangspunten participatie.docx
  - Statenvoordracht vaststellen uitgangspunten voor participatie in Noord-Holland.docx
  - Uitgangspunten voor participatie in Noord-Holland.docx
  - Bijlage - Werkwijze burgerparticipatie in Noord-Holland.docx
- 6 Mededeling gedeputeerde Olthof aangaande Tata Steel
- 7 Rondvraag
- 8 Sluiting

Datum 11-07-2022
Tijd 9:30 – 11:00
Locatie Commissiekamer 1
Voorzitter A.Th.H. van Dijk

Afwezig: De heer Baljeu (fractie Baljeu), , de heer Kohler (JA21) wordt vervangen door de heer Jensen, mw. Van Soest (PvdO/50Plus), dhr. Koyuncu (DENK).

Aanwezig: Voorzitter Provinciale Staten, dhr. A. Th. T. van Dijk, mw. A. Gielen (GroenLinks), dhr. F. Zoon (PvdD), mw. A. Strens (D66), dhr. D. Heijnen (CDA), dhr. G. Leerink (PvdA), dhr. M. Klein (ChristenUnie), dhr. E. Jensen (JA21), dhr. J. Dessing (FvD), dhr. E. van der Maas (VVD), mw. G. van Geffen (Liberaal NH), dhr. M. Deen (PVV).
E. Krijgsman (wnd. Plv. Griffier), K. Bolt (Griffier)

1   Opening en mededelingen voorzitter

- Er zijn afmeldingen ontvangen van dhr. Baljeu (fractie Baljeu), dhr. Koyuncu (DENK) en dhr. Kohler (JA21) die vervangen wordt door dhr. Jensen.
- Het presidium neemt kennis van het vertrek van Statenlid dhr. Hoogervorst (SP) en dat daarmee een vacature voor het lidmaatschap van de Rekeningencommissie voor een lid van de fracties met 3 leden of minder ontstaat. De fractievoorzitters van de fracties met 3 leden of minder stemmen onderling af wie deze vacature gaat vervullen en melden dit aan de Statengriffie voor de volgende vergadering van de Rekeningencommissie op donderdag 15 september.

2   Vaststelling agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2.a   Conceptverslag presidiumvergadering 27 juni 2022

Het verslag van de vergadering van 27 juni wordt ongewijzigd vastgesteld.

3   Terugblik vergadering PS 4 juli

Het presidium kijkt tevreden terug naar de Statenvergadering van 4 juli jl.

4.a   Conceptagenda PS 11 juli

4.b   Laatste voorbereidingen PS

Het presidium neemt kennis van de agenda van de uitloop PS-vergadering van vanmiddag. Na de installatie van het nieuwe Statenlid zijn er twee

bespreekstukken en vervolgens is de stemming over alle moties, amendementen en voordrachten die op 4 juli en 11 juli behandeld zijn. Na de toelichtingen op de moties vreemd door het college zal 15 minuten worden geschorst voordat gestart wordt met de stemmingen.

5 Memo Voordracht Uitgangspunten voor participatie in Noord-Holland – werkgroep burgerparticipatie

- Het presidium heeft kennis genomen van de brief van de werkgroep burgerparticipatie aan PS, de Statenvoordracht en bijbehorende bijlagen en besluit deze door te geleiden voor inhoudelijke bespreking naar de commissie EFB op 12 september en ter besluitvorming naar PS van 19 september;
- Naar aanleiding van een omissie geconstateerd door dhr. Leerink, voorzitter van de werkgroep burgerparticipatie wordt aan de brief van de werkgroep aan PS nog één alinea toegevoegd over het vervolg van de werkgroep en de inzet op te gebruiken instrumenten bij burgerparticipatie.

6 Mededeling gedeputeerde Olthof aangaande Tata Steel

- Het presidium neemt kennis van de mededeling van gedeputeerde Olthof dat op het terrein van Tata Steel chroom6 is aangetroffen, waarbij de Omgevingsdiensten in samenwerking met de GGD aan zet zijn voor nader onderzoek waar de provincie Noord-Holland bij is aangehaakt.

7 Rondvraag

–

8 Sluiting

De volgende vergadering van het presidium is maandag 19 september.

Provincie Noord-Holland

Concept-Agenda Presidium

Datum 11-07-2022
Tijd 9:30 – 11:00
Locatie Commissiekamer 1
Voorzitter A.Th.H. van Dijk

- 1 **Opening en mededelingen voorzitter**
- 2 **Vaststelling agenda**
- 2.a **Conceptverslag presidiumvergadering 27 juni 2022**
- 3 **Terugblik vergadering PS 4 juli**
- 4.a **Conceptagenda PS (datum)**
- 4.b **Laatste voorbereidingen PS**
- 5 **Memo Voordracht Uitgangspunten voor participatie in Noord-Holland – werkgroep burgerparticipatie**
- 6 **Mededeling gedeputeerde Olthof aangaande Tata Steel**
- 7 **Rondvraag**
- 8 **Sluiting**

Verslag concept Presidium

Datum vergadering	:	27 juni 2022
Voorzitter	:	dhr. A. Th. T. van Dijk
Wnd. Plv. Statengriffier	:	dhr. E. Krijgsman
Telefoonnummer/e-mail	:	(023) 5143288/ krijgsmane@noord-holland.nl

Aanwezig:	
Voorzitter	Voorzitter Provinciale Staten, dhr. A. Th. T. van Dijk
5 Griffier	Wnd. Plv. Statengriffier dhr. E. Krijgsman Statengriffier mw. K. Bolt Griffie
Leden	Fractievoorzitter SP, mw. R. Alberts Fractievoorzitter PVV, dhr. M. Deen Fractievoorzitter FvD, dhr. J. Dessing 10 Fractievoorzitter Liberaal NH, mw. G. van Geffen Fractievoorzitter GroenLinks mw. A. Gielen Fractievoorzitter CDA, dhr. D. Heijnen Fractievoorzitter JA21, dhr. E. Jensen Fractievoorzitter ChristenUnie, dhr. M.C.A. Klein 15 Fractievoorzitter VVD, mw. H. Kaamer van Hoegge Fractievoorzitter JA21, de heer G. Kohler Fractievoorzitter DENK, dhr. S. Koyuncu, Fractievoorzitter PvdA, dhr. G. Leerink Fractievoorzitter 50PLUS/PVDO, mw. W. van Soest, 20 Fractievoorzitter D66, mw. A. Strens Fractievoorzitter PvdD, dhr. F.A.S. Zoon,
Verder aanwezig:	Mw. K. Bolt, Statengriffier
Notulist	Mw. S.S.M. Duijn-Leo (Moneypenny)
Afwezig	Fractievoorzitter Fractie Baljeu, dhr. R.J.P. Baljeu,
25	

Agenda

1. **Opening en mededelingen voorzitter**
2. **Vaststelling agenda**
- 2.a **Conceptverslag presidiumvergadering 23 mei**
3. **Lijst met actiepunten en LTA**
- 4.a **Conceptagenda en voorbereiding PS 4 en 11 2022**
- 4.b **Lijst ingekomen stukken PS mei en juni**
- 5 a **Terugblik vergadering 23 mei**
- 5.b **Vooruitblik vergadering 19 september**
6. **Memo voordracht aanwijzen 1^e vice-voorzitter PS en plv voorzitter commissie EFB**
- 7 **Memo voordracht Vergaderschema 2023**
- 8 **Memo Technische actualisering Reglement van orde PS en commissies**
- 9 **Memo Proces om te komen tot kader omgaan met afsplitsingen**
- 10 **Rondvraag**
- 11 **Sluiting**

1. Opening en mededelingen voorzitter

30 De **voorzitter** heet allen welkom om 09.30 uur. Een extra welkom aan statenlid Gielen bij haar eerste presidium als nieuwe fractievoorzitter GroenLinks.

Op de Statendag van 1 november 2021 zijn een aantal suggesties gedaan om te verwerken in een breder onderzoek naar de werkwijze, de positionering en de ondersteuning van de Provinciale
35 Staten. Het concept van dit onderzoek en de offerte zijn inmiddels goedgekeurd en komen ten laste van het onderzoeksbudget PS van dit jaar.

Het is nog mogelijk om aan te melden voor de bijeenkomst over integriteit in relatie tot kandidatenlijsten voor de PS-verkiezing. Deze vindt plaats op 6 juli in de avond en alle fracties
40 zijn hierbij van harte welkom, ook de nieuwe partijen. Er zijn op dit moment te weinig aanmeldingen om deze sessie zinvol te kunnen organiseren, daarom vraagt de **voorzitter** hier extra aandacht voor.

Op 1 juli zijn alle statenleden uitgenodigd voor de opening van de tentoonstelling over
45 Noord-Holland en de slavernij. Er zijn nu ongeveer 125 aanmeldingen en de voorzitter vraagt aandacht voor deze belangrijke bijeenkomst waar hij ook een speech zal geven.

2. Vaststelling agenda

50 • *Het presidium gaat akkoord met de agenda voor dit presidium.*

2.a Conceptverslag presidiumvergadering 23 mei 2022

• *Het conceptverslag van de vergadering van 23 mei 2022 is vastgesteld.*

55

3. Lijst met actiepunten en LTA

Er zijn geen opmerkingen

• *Het presidium gaat akkoord met de lijst van actiepunten en LTA.*

60

4.a Conceptagenda en voorbereiding PS 4 en 11 juli

De **voorzitter** deelt mee dat deze vergadering volledig fysiek zal plaatsvinden. Het is ook niet langer mogelijk om online tot besluitvormingen te komen; alle aanvullende regels hierover zijn
65 vervallen. De fractievoorzitters van GroenLinks, VVD, D66 en PvdA hebben verzocht de stemmingen aan het eind van de vergadering te organiseren. De griffie heeft in werking gezet dat op 11 juli de stemmingen vanaf 16.00 uur plaats kunnen vinden. Voor het quorum is het nodig dat op 4 juli, bij de start, minimaal 28 leden deelnemen.

De heer **Klein** (ChristenUnie) voelt zich overvallen door dit verzoek. Beraadslagingen over te laten
70 aan geïnteresseerden en los te koppelen van stemmingen tornt aan de kernwaarden van wat PS inhoudt. ChristenUnie vindt het geen goed plan dat een grondiger voorbereiding nodig heeft dan een mailbericht van vier partijen.

Pagina 4

75 Mevrouw **Alberts** (SP) vindt het handig om een blok met stemmingen te hebben. Wel vindt zij dat de bewegingsvrijheid zich moet beperken tot de vergaderzaal. Zij vraagt of het plan inhoudt dat men ook echt naar buiten kan gaan.

80 De heer **Heijnen** (CDA) is het eens met mevrouw **Alberts** (SP) en ziet ook voordeel in het stemmen in één blok. Maar het zou kunnen dat de beraadslagende vergadering eerder dan 11 juli 16.00 uur gereed is, daarom stelt de heer Heijnen voor dat iedereen de hele vergadering aanwezig is en dat de stemmingen direct na afloop daarvan plaatsvinden in één blok.

85 De heer **Dessing** (FvD) sluit zich hierbij aan en heeft bedenkingen bij het proces. Een dusdanig grote verandering kan niet via een mail tot stand komen met zwijgende toestemming als men niet reageert. Hij vindt dit ook gelden voor andere zaken, zoals het verslag van de bespreking over het referendum.

90 De heer **Zoon** (PvdD) sluit aan bij vorige sprekers; hij vindt dat het proces niet zorgvuldig is gegaan.

Mevrouw **Gielen** (GroenLinks) licht toe dat dit voorstel niet inhoudt om bij de start alleen met 28 deelnemers aanwezig zijn en dat men daarna vrij is om te gaan. Dit voorstel is om het praktische deel meer te stroomlijnen door de stemmingen in één blok te organiseren. De vier partijen wilden het voorstel in het presidium bespreken hetgeen nu ook gebeurt.

95 De heer **Deen** (PVV) vindt dat het lijkt op een genomen beslissing en had liever meer betrokkenheid gezien, zoals nu met de toelichting van mevrouw **Gielen** (GroenLinks)

100 De heer **Leerink** (PvdA) valt mevrouw Gielen bij, het voorstel is bedoeld om hier te bespreken. Ook hij is er geen voorstander van om alleen met woordvoerders in de zaal te zitten. Allen dienen aanwezig te zijn bij de beraadslagende vergadering; het stemmen na afloop is een praktische oplossing.

105 Mevrouw **Kaamer van Hoegee** (VVD) ziet de voordelen van het blok stemmen en voegt toe dat het voorstel is neergelegd met de intentie dit hier te bespreken.

De heer **Heijnen** (CDA) is wel voorstander van blokstemmen, maar direct na afloop van de vergadering en niet nu al afspreken dat dit om 11 juli om 16.00 uur plaatsvindt.

110 De **voorzitter** reageert dat het geen overval is door de coalitie; er is aangegeven een praktische oplossing te willen en daarom heeft de griffie voorgesorteerd om deze wens aan te passen aan de praktijk. Het besluit is nog niet genomen, daar is een meerderheid voor nodig en daarom is het vandaag in het presidium aan de orde. Als de PS-vergadering eerder is afgelopen, kan het stemmen alleen plaatsvinden als allen aanwezig zijn. Met het afspreken van een stemblok is dat voorbereid. De **voorzitter** wil niet tornen aan het recht van een Statenlid om zonder de hele vergadering aanwezig te zijn toch rechtsgeldig te kunnen stemmen.

115

De heer **Zoon** (PvdD) ziet de urgentie niet van deze snelle aanpassing van de manier van werken. Hij wil liever teruggrijpen naar de werkwijze van voor de lockdown en nadenken over hoe het proces beter in te richten.

De **voorzitter** merkt op dat het niet heel nieuw is om met een beraadslagend en besluitvormend deel te werken. Het is het doortrekken van de werkwijze van het hybride vergaderen naar het fysieke vergaderen.

Mevrouw **Strens** (D66) wil ook vasthouden aan het blok. Maar als er op 4 juli ruimte is om te stemmen zou dat moeten kunnen. Zij ziet daar graag een praktische uitwerking van door de Griffie.

De heer **Kohler** (JA21) sluit zich aan bij mevrouw Strens. Tevens merkt hij op dat het de verantwoording van de fractievoorzitters is om de leden aanwezig te laten zijn.

Mevrouw **Alberts** (SP) vindt het nodeloos ingewikkeld worden op deze manier. Het is niet moeilijker dan dat er een Statenvergadering is waarbij iedereen aanwezig is en in plaats van aan het eind van elke agendapunt te stemmen gebeurt dat in één blok aan het eind van de gehele vergadering.

De heer **Klein** (ChristenUnie) gaat er vanuit dat de partijen zich ervoor inzetten dat iedereen aanwezig is. Hij merkt op dat het voor eenmansfracties wel moeilijker is om weg te lopen uit de vergadering dan voor grotere fracties. De heer **Klein** is zelf geen voorstander van blokstemmen maar begrijpt dat de meerderheid wel voor is. Dan graag meteen als de vergadering klaar is.

Mevrouw **Gielen** (GroenLinks) reageert dat het voorstel is bedoeld als voortzetting van de wijze bij het hybride vergaderen. Eenmansfracties hebben wel de mogelijkheid om schorsing aan te vragen. Zij is het ermee eens om af te spreken te stemmen zodra de vergadering is afgelopen.

De **voorzitter** vindt het goed het voorstel op deze wijze uit te voeren. De fractievoorzitters hebben de verantwoording ervoor te zorgen dat iedereen aanwezig is. Enige zorg heeft de **voorzitter** nog als er een vervroegd tijdstip ontstaat om eerder te stemmen en dat dan niet iedereen aanwezig is. Het gaat daarbij om de rechtsgeldigheid en kan grote gevolgen hebben. Als hier en nu is afgesproken dat allen aanwezig zijn is deze zorg opgelost. Het geheel moet formeel afgesproken en afgehecht zijn.

- *Het presidium stemt in met de voorgestelde werkwijze om het besluitvormende deel van de vergadering in één blok te organiseren aan het einde van de beraadslagende vergadering, met daartussen een pauze van een kwartier. De fractievoorzitters zullen hun leden laten weten dat allen geacht worden aanwezig te zijn.*

De heer **Klein** (ChristenUnie) heeft nog een actualiteit aan te melden voor de komende vergadering, deze gaat over stikstof en na overleg met CDA zal deze nog verbreed worden.

4.b Lijst ingekomen stukken PS mei en juni

- *Het presidium gaat akkoord met de lijst.*

165

5.a Terugblik PS 23 mei

- *Het presidium heeft geen opmerkingen op de PS vergadering van 23 mei.*

5.b Vooruitblik vergadering 19 september

- 170
- *Het presidium heeft geen opmerkingen of aanvullingen voor de PS vergadering van 19 september*

6. Memo voordracht aanwijzen 1^e vice-voorzitter PS en plv voorzitter commissie EFB

175 Door het vertrek van mevrouw Kocken als statenlid vanwege haar benoeming als gedeputeerde zijn twee vacatures ontstaan. Voorgesteld wordt Statenlid N.M. van der Waart als 1^e vice-voorzitter van Provinciale Staten aan te wijzen en Statenlid T.K. van Wijnen als plaatsvervangend voorzitter van de commissie EFB.

180 De heer **Klein** (ChristenUnie) kan zich vinden in de voorgedragen namen maar heeft vragen over de procedure.

Mevrouw **Gielen** (GroenLinks) biedt excuses aan voor de onzorgvuldigheid dat niet alle fractievoorzitters zijn benaderd. Er is vorige maand wel uitvraag gedaan voor het vicevoorzitterschap voor EFB en daar zijn geen reacties op gekomen. Naar aanleiding daarvan is aangenomen dat dit niet in korte tijd veranderd zou zijn. Het vicevoorzitterschap van de Staten is aan het begin van deze periode aan GroenLinks toebedeeld.

185

- *Het presidium gaat akkoord met de voorgestelde benoemingen van 1^e vice-voorzitter PS en plv voorzitter commissie EFB*
- 190

7. Memo voordracht Vergaderschema 2023

De **voorzitter** geeft aan dat de afscheidsvergadering van PS gepland staat op woensdag 22 maart 2023 en de installatie-vergadering op donderdag 23 maart. De Griffie wil graag weten of het akkoord is dat deze beide bijeenkomsten op de avond plaatsvinden.

195

- *Het presidium stemt in met het voorgestelde vergaderschema*
  - *Het presidium gaat akkoord met de twee avondbijeenkomsten op 22 en 23 maart 2023*
- 200

8. Memo Technische actualisering Reglement van orde PS en commissies

De **voorzitter** licht toe dat het de bedoeling is deze actualisering juridisch uit te laten werken en dan ter bespreking voor te leggen.

205

Mevrouw **Strens** (D66) vraagt hoe het met de wijziging in digitale wet in de commissies moet gaan, omdat het voor insprekers prettig kan zijn om hun aandeel digitaal te kunnen leveren. Het zou fijn zijn als dit mogelijk blijft.

210 Mevrouw **Bolt** (Griffie) licht toe dat de wet waarmee digitaal besluiten mogelijk was na 1 juli vervalft. Hybride beraadslagen mag nog wel, dus voor commissies zijn er geen gevolgen.

De heer **Klein** vraagt naar uitleg over de opties om het Reglement van Orde te vernieuwen. Wanneer zijn de wijzigingen te beperkt om het hele RVO te vernieuwen?

215

De heer **Krijgsman** (Griffie) reageert dat het reglement van orde kan worden ingetrokken, gewijzigd of opnieuw gemaakt. De verwachting is dat er een klein aantal wijzigingen zijn. Dan komt er geen nieuw reglement van orde, alleen een aanpassing van de tekst.

220 • *Het presidium gaat akkoord met de voorgestelde werkwijze.*

9. Memo Proces om te komen tot kader omgaan met afsplitsingen

225 De **voorzitter** wil het zomerreces gebruiken om te onderzoeken hoe andere provincies met afsplitsingen omgaan om een eerlijk en rechtvaardig proces hiervoor in te kunnen richten. Het ligt in de bedoeling om na de zomer de verordening aan te passen zodat vanaf de nieuwe Statenperiode op die manier gewerkt kan worden.

230 Mevrouw **Van Geffen** (LiberaalNH) verzoekt om een noodmaatregel om de spreekijdregeling zoals die er nu is aan te passen totdat de verordening is gewijzigd. Zij ziet de memo graag uitgebreid met hoe om te gaan met mensen die uit een fractie worden gezet. En zij ontvangt graag antwoorden op de schriftelijke vragen die door haarzelf en de heer **Kohler** (JA21) zijn gesteld over gebrek aan vrij mandaat, naar aanleiding van het onderzoek over de kieswet.

235 De **voorzitter** reageert dat voor de kieswet de oorzaak van een afsplitsing interne politiek is en daar kan de Staten zich niet mee bemoeien. Daarom ook is het een goed idee om te inventariseren hoe hier in andere provincies over wordt gedacht.

240 Mevrouw **Van Geffen** (LiberaalNH) reageert dat het anders ligt als men niet uit een fractie stapt maar eruit wordt gezet. Zij vraagt niet om een uitspraak op dit moment maar om een toevoeging aan het onderzoek en om een noodmaatregel voor haar spreekijd.

245 De **voorzitter** geeft aan dat hij wil onderzoeken of er regels zijn voor afsplitsing en zegt toe naar de vragen van mevrouw **Van Geffen** te kijken. Daarnaast wil de **voorzitter** het presidium bevragen over de spreekijden en de concrete vraag hierover van mevrouw **Van Geffen** om een tijdelijke noodmaatregel om haar spreekijd gelijk te trekken met de andere eenmansfracties. De **voorzitter** denkt dat wat er voor eenmansfracties is afgesproken ook geldt voor mevrouw **Van Geffen**.

250 Mevrouw **Alberts** (SP) is het eens met het memo om dit onderwerp na het reces op te pakken. Zij is van mening dat afsplitsen zo moeilijk mogelijk gemaakt moet worden en zou daar wat strenger op willen zijn. Daarom is zij tegen extra spreekijd.

255 De heer **Deen** (PVV) vindt het een goed idee onderzoek te doen bij andere provincies. De PVV heeft mevrouw **Van Geffen** altijd gesteund, omdat ze uit de fractie is gezet. Hij is akkoord met extra spreekijd voor mevrouw **Van Geffen**.

De heer **Leerink** (PvdA) vindt het voorstel prima. Hij is tegen het uitbreiden van de spreektijd. Hier is al vaker over gesproken en er is ook al een gebaar in gemaakt.

260 De heer **Kohler** (JA21) is het eens met het memo, maar vraagt wel aandacht voor het verschil tussen gedwongen vertrek en afsplitsing op eigen initiatief. De heer Baljeu is destijds ook uit de fractie gezet. Dat hij zo weinig aanwezig is heeft te maken met de beperkte spreektijd die hij heeft gekregen. JA21 is voor uitbreiding spreektijd voor mevrouw **Van Geffen**.

265 Mevrouw **Gielen** (GroenLinks) vindt het memo een goed voorstel. Zij ziet geen noodzaak om spreektijden nu te wijzigen en wil eerst afwachten wat het onderzoek oplevert.

De heer **Zoon** (PvdD) is het eens met het memo. Hij ziet geen noodzaak in het wijzigen van de spreektijdenregeling, maar wil wel uitzonderingen toestaan als dat in een vergadering nodig en mogelijk is.

270

De heer **Koyuncu** (DENK) gaat akkoord met het memo. Hij sluit zich aan bij de heer **Zoon** om incidenteel extra tijd toe te staan. Hij ziet wel verschil in soorten afsplitsing en vindt dat dit ontmoedigd moet worden.

275 De heer **Dessing** (FvD) is het eens met het memo. Op persoonlijke titel gunt hij mevrouw **Van Geffen** uitbreiding van de spreektijd, maar dit heeft effect op het overblijvende deel van een fractie, daarom eerst onderzoeken hoe dit in een nieuw periode beter opgelost kan worden..

280 Mevrouw **Kaamer van Hoegge** (VVD) stemt in met de memo en is tegen het spreektijden voorstel van mevrouw **Van Geffen**.

Mevrouw **Strens** (D66) stemt in met memo. Zij wil het onderzoek afwachten en niet met een losse actie een noodmaatregel instellen voor het uitbreiden van spreektijd.

285 De heer **Klein** (ChristenUnie) vindt het memo een goede opzet voor het onderzoek en wil afsplitsingen en het uitzetten bij fracties inventariseren. Hij is niet enthousiast over de spreektijdenregeling en vindt het goed een uitzondering te maken voor mevrouw **Van Geffen**.

290 De heer **Heijnen** (CDA) gaat akkoord met het memo, hij worstelt met het verzoek van mevrouw **Van Geffen**; hij gunt het haar maar vindt het lastig om als presidium een oordeel te treffen. Hij ziet wel hoe het mevrouw **Van Geffen** raakt maar is terughoudend in het steunen van een noodmaatregel.

295 De **voorzitter** beaamt wat de heer Heijnen opmerkt over dat het mevrouw **Van Geffen** raakt.

Mevrouw **Van Soest** is het eens met het memo en ook met het voorstel om verhoging van de spreektijd voor mevrouw **Van Geffen**.

300 De **voorzitter** concludeert dat er geen meerderheid is om de spreektijd te veranderen en zal hier ook niet meer op terugkomen. De ingediende memo zal geen antwoord gaan geven op redenen

van afsplitsing. Dat is te inhoudelijk en daar is de PS niet voor geëquipeerd. Niemand ziet graag dat er afsplitsingen komen. Hoe daarmee om te gaan en hoe andere provincies dat doen is het doel van het onderzoek.

305

De heer **Klein** (ChristenUnie) begrijpt dat het presidium geen oordeel kan geven. Maar in het huidige RVO staat dat het wel mogelijk is een afweging te maken bij wat een afsplitsing inhoudt. Hij doet de oproep om in andere provincies te onderzoeken hoe de keuzes hierover gemaakt worden.

310

Mevrouw **Van Geffen** (LiberaalNH) reageert dat de huidige regels bedoeld zijn om fracties bij elkaar te houden, maar degenen die eruit gezet wordt betaalt de prijs, de fractie niet. Dus de huidige regels maken slecht gedrag mogelijk. De vragen die zij heeft zijn schriftelijke gesteld en ze is blij dat deze beantwoord worden.

315

De **voorzitter** reageert dat hij heeft toegezegd te onderzoeken of het mogelijk is de vragen te beantwoorden.

320 De **voorzitter** sluit af met het besluit dat de spreektijdenregeling blijft zoals deze is. Op basis van het memo komt er na de zomer een overzicht van afsplitsingen in andere provincies en worden de varianten geïnventariseerd.

- *Het presidium besluit dat er geen noodmaatregel komt voor het uitbreiden van de spreektijdenregeling voor mevrouw Van Geffen*
- 325 • *Het presidium gaat akkoord met het memo om bij andere provincies te inventariseren hoe men omgaat met afsplitsingen van fracties.*

10. Rondvraag

330 Mevrouw **Alberts** (SP) heeft vergeten bij agendapunt 4 te vertellen dat ze met een actualiteit wil komen over recreatieparken. Ze heeft begrepen dat het presidium advies geeft of een actualiteit doorgaat en mist dat nu bij de actualiteit waarvan de heer Klein aangeeft dat deze is uitgebreid met het CDA. Zij gaat daarmee akkoord en is benieuwd of de door haar genoemde actualiteit aan stemming onderhevig is of ook gewoon door mag gaan.

335 De **voorzitter** reageert dat er nog niet is gestemd over de aangekondigde actualiteit over stikstof. Gebruikelijk is dat de Griffie een advies geeft aan het presidium waarna er gestemd wordt.

Mevrouw **Alberts** (SP) concludeert dat hier een misverstand over is ontstaan omdat zij dacht dat er één presidium zou zijn volgende week en niet vandaag.

340

Mevrouw **Bolt** (Griffie) voegt toe dat de afgelopen twee jaar de actualiteiten aan het eind van de vergaderingen kwamen. Voortaan komen deze weer aan het begin.

345 De heer **Dessing** (FvD) heeft een vraag over het verslag van het voorstel discussie referendumverzoek. Het proces om dat verslag goed te keuren vindt de heer **Dessing** verwonderlijk; via de mail met 48 uur om te reageren en anders is stilzwijgende goedkeuring gegeven. Dit is niet zorgvuldig. Wat betreft de inhoud van het verslag vindt de fractie dat de

350 tegenargumenten om het referendum door te laten gaan onevenredig veel aandacht krijgen en dat de reacties van de voorstanders daarom niet goed verwoord zijn. De heer **Dessing** wil weten of er fracties zijn die zijn argumentatie ondersteunen.

355 De **voorzitter** antwoordt dat er bewust voor dit proces is gekozen om snel de besluitenlijst naar buiten te kunnen brengen. De hoor- en adviescommissie gaf aan dat breder moest worden gemotiveerd. De vergadering is daarom woordelijk genotuleerd en met alle argumenten en bijlagen van de verslagen erbij verspreid.

360 De heer **Krijgsman** (Griffie) voegt toe dat dit op 23 mei in het presidium aan de orde is geweest. De commissaris is toen gemandateerd om de motivering op te stellen met daarna een schriftelijke toetsing van de fractievoorzitters. Er is vervolgens nog een aanvullende versie gemaakt en daarop kwam ruim voldoende steun. Deze is afgelopen donderdag gepubliceerd. De **voorzitter** concludeert dat alles is gegaan zoals was afgestemd.

365 De heer **Dessing** (FvD) accepteert deze uitleg van de **voorzitter**. Met de inhoud van het uiteindelijke verslag blijft hij grote moeite houden.

De **voorzitter** voegt toe dat in voorkomende gevallen het proces ter discussie kan worden gesteld, maar de wettelijke verplichting om te publiceren blijft.

370 De heer **Deen** (PVV) begrijpt het proces maar wil aangeven achter de motivatie van de heer **Dessing** (FvD) te staan.

375 Mevrouw **Bolt** (Griffie) geeft aan dat er op 4 juli en op 11 juli een presidium is. Op 4 juli zullen de actualiteiten met griffieadviezen voorliggen.

14. Sluiting

De **voorzitter** wenst allen een fijne dag en sluit deze bijeenkomst om 10.51 uur.

Agenda PS-vergadering (uitloop)

Datum	11 juli 2022 (<i>uitloopvergadering van 4 juli</i>)
Tijd	Aanvang 13:00 uur
Locatie	Statenzaal
Voorzitter	A.Th.H. van Dijk
Toelichting	Live volgen of terugkijken kan via: https://noord-holland.stateninformatie.nl

- *Statenvergaderingen worden met ingang van 1 juli 2022 weer in fysieke vorm gehouden.*
- ***Stemming over alle amendementen, moties en voordrachten vindt gebundeld plaats 15 minuten na afloop van alle beraadslagingen.***
- *Voor beide vergaderdata van 4 en 11 juli wordt een aparte spreektijd gehanteerd.*

12a Heropening en mededelingen.

12b Beëdiging en installatie Statenlid fractie SP.
(*onder voorbehoud*)

13 Financiële stukken recreatieschappen voor zienswijzen.
Voordracht 39-2022

14 Wijziging reglement van bestuur voor het Hoogheemraadschap van Rijnland inzake geborgde zetels.
Voordracht 42-2022

15 Vragenuur.
Het Statenlid dat tijdens het vragenuur mondelinge vragen wil stellen, dient deze vragen in bij de griffie, uiterlijk op vrijdag voorafgaand aan de vergadering om 13.00 uur.

16 Indien aan de orde: advies GS motie(s) Vreemd aan de Orde van de Dag.

17 Gebundelde stemming van alle amendementen, moties en voordrachten.
17a. Stemming moties Vreemd a/d Orde van de Dag.
17b. Stemming moties Actualiteit “Noord-Hollandse aanpak Stikstof” en Actualiteit “Herstructurering van campings en strandhuisjes door Grootkapitaal” (punt 2a).
17c. Stemming motie en voordracht Jaarstukken 2021 (punt 9).
17d. Stemming moties en voordracht Kaderbrief 2023 (punt 10).
17e. Stemming motie, amendementen en voordracht Meerjarenbegroting MRA (punt 11).
17f. Stemming moties/amendementen/voordrachten punten 13 en 14.

18 Sluiting.

Aan
presidium
Kopie aan

Bijlagen: 4

Uw contactpersoon

E. Krijgsman
AD/STG

Telefoonnummer +31235143288
krijgsmane@noord-holland.nl

**Betreft: Statenvoordracht uitgangspunten burgerparticipatie –
werkgroep burgerparticipatie PS**

Memo

7 juli 2022

1 | 2

Voorstel:

Het presidium wordt voorgesteld om:

- Kennis te nemen van de werkzaamheden van de Statenwerkgroep burgerparticipatie PS;
- Te besluiten de Statenvoordracht Uitgangspunten voor participatie in Noord-Holland door te geleiden voor inhoudelijke bespreking naar de commissie EFB en vervolgens ter besluitvorming naar PS.

Toelichting

De Statenwerkgroep burgerparticipatie is in gezamenlijkheid gekomen tot het opstellen van uitgangspunten voor de wijze waarop participatie in de provincie Noord-Holland plaats kan vinden. Deze opgestelde uitgangspunten dienen door Provinciale Staten te worden vastgesteld en daarvoor heeft de werkgroep een Statenvoordracht met bijlagen opgesteld.

De voordracht is een product van en voor Provinciale Staten en dient door het presidium te worden doorgeleid naar de betreffende vakcommissie, EFB, voor de politiek-inhoudelijke behandeling alvorens Provinciale Staten er over gaat besluiten.

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
Postbus 3007
2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten

Uw contactpersoon

E. Krijgsman
AD/STG

Telefoonnummer +31235143288
krijgsmane@noord-holland.nl

1 | 2

Verzenddatum

Betreft: Voordracht uitgangspunten voor participatie

Geachte leden,

De provincie Noord-Holland vindt participatie belangrijk. Een bijzondere Statenwerkgroep Participatie, met Statenleden uit vrijwel alle fracties, aangevuld met twee leden van het College van Gedeputeerde Staten en twee vertegenwoordigers van de ambtelijke organisatie, heeft in kaart gebracht wat de provincie Noord-Holland belangrijk vindt bij participatie en wat nodig is om dat een plek te geven in toekomstige participatietrajecten. Hierbij biedt de Statenwerkgroep het resultaat aan: de uitgangspunten voor participatie, die het vertrekpunt zijn voor alle vormen van participatie die Noord-Holland in de komende jaren mogelijk wil maken.

Deze uitgangspunten zijn richtinggevend voor de Noord-Hollandse participatie, een toezegging aan inwoners over wat zij mogen verwachten. De provincie Noord-Holland geeft met de uitgangspunten aan dat participatie mogelijk wordt gemaakt omdat kennis van inwoners, bedrijven, organisaties en andere overheden leidt tot beter beleid, uitvoering en andere besluitvorming. Bij participatie moet er dus ruimte zijn voor invloed, maar er moeten ook heldere kaders zijn zodat er een zorgvuldig ontworpen traject wordt gestart. Niet iedereen die mee doet kan gelijk krijgen, maar we geven een goede terugkoppeling over de uiteindelijke belangenafweging. Besluiten zijn bijna altijd aan de politiek of het bestuur.

De uitgangspunten zijn bewust op hoofdlijnen, zodat per traject ruimte is voor maatwerk. Om dat mogelijk te maken heeft de ambtelijke organisatie een werkwijze, een stappenplan, voor participatie gemaakt die invulling geeft aan de uitgangspunten. De ambtelijke organisatie

Kenmerk

/

Uw kenmerk

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Dreef 3
2012 HR Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Rtw-nummer NI 0010 03 124 R 08

heeft hiermee handvatten voor het doordacht mogelijk maken van participatie.

Als de Omgevingswet wordt ingevoerd moet het bevoegd gezag voor besluiten onder de Omgevingswet participatie organiseren en kunnen motiveren waarom bepaalde keuzes bij die participatie zijn gemaakt. Met deze uitgangspunten geeft Noord-Holland aan wat ze belangrijk vindt bij de participatie en met de werkwijze kunnen de ambities naar de praktijk worden vertaald. Hiermee voldoet de provincie aan de gestelde eisen en is ze dus klaar voor de toekomst.

Hoogachtend,

Werkgroep burgerparticipatie Provinciale Staten van Noord-Holland,
namens dezen,

G.J. Leerink, voorzitter werkgroep

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 11 juli 2022

Onderwerp: Voordracht Uitgangspunten voor participatie van de Provincie Noord-Holland

Kenmerk:

Bijlagen:

- Statenbrief Uitgangspunten voor participatie van de Provincie Noord-Holland
- Uitgangspunten voor participatie van de Provincie Noord-Holland
- Ambtelijke werkwijze voor participatie

1. Inleiding

Een bijzondere Statenwerkgroep Participatie, met Statenleden uit vrijwel alle fracties, aangevuld met twee leden van het College van Gedeputeerde Staten en twee vertegenwoordigers van de ambtelijke organisatie, heeft in kaart gebracht wat de provincie Noord-Holland belangrijk vindt bij participatie en wat nodig is om dat een plek te geven in toekomstige participatietrajecten. Hierbij biedt de Statenwerkgroep het resultaat aan: de uitgangspunten voor participatie, die het vertrekpunt zijn voor alle vormen van participatie die Noord-Holland in de komende jaren mogelijk wil maken.

2. Doelstellingen en evaluatiecriteria

De provincie Noord-Holland vindt participatie belangrijk. Daarom zorgen [politiek](#), [bestuur](#) en ambtelijke organisatie ervoor dat zij voldoen aan de volgende uitgangspunten bij alle participatie die Noord-Holland mogelijk maakt. Participatie is wel altijd maatwerk. Per participatietraject of participatievorm kan de invulling dus verschillen. Maar met deze uitgangspunten zorgen we voor een evenwichtig proces en kwalitatief goed participatietraject. De uitgangspunten zijn het provinciale participatiebeleid zoals dat wordt bedoeld in de Omgevingswet en het daarop gebaseerde Omgevingsbesluit. De uitgangspunten gelden ook voor andere besluitvorming buiten

het kader van de Omgevingswet. De uitgangspunten voor participatie zijn een aanvulling op de wettelijke verplichte inspraak zoals die is geregeld in de Inspraakverordening Noord-Holland 2005.

Ambtelijk is er een werkwijze voor participatie ontwikkeld om per traject invulling te geven aan de uitgangspunten voor participatie. Deze werkwijze is ter informatie als bijlage toegevoegd maar wordt niet vastgesteld omdat het een ambtelijke invulling van de uitgangspunten betreft. Bovendien kan deze dan gemakkelijker worden aangepast aan de hand van ontwikkelingen en evaluaties, om actueel en relevant te blijven.

3. Financiering, communicatie en (burger)participatie

Na vaststelling van de uitgangspunten voor participatie van de Provincie Noord-Holland worden deze beschikbaar gesteld op de website <https://www.noord-holland.nl>. Via de verschillende kanalen van de provincie Noord-Holland wordt kenbaar gemaakt dat de provincie de uitgangspunten heeft geformuleerd en vastgesteld via een bijzondere Statenwerkgroep. Deze uitgangspunten worden ook bekend gemaakt door plaatsing in het Provinciaal Blad.

4. Proces en procedure

In de Statenwerkgroep is besproken hoe de leden vanuit hun eigen perspectief kijken naar allerlei aspecten van participatie. De verschillende visies zijn uitgewerkt in tien uitgangspunten voor participatie. Daarmee spreekt de provincie Noord-Holland zich uit over de verschillende aspecten van participatie. PS, GS en de ambtelijke organisatie stellen zichzelf daarmee een doel bij het mogelijk maken van participatie. Het is een toezegging aan inwoners over wat zij mogen verwachten. Als de Wet Versterking Participatie Decentrale Overheden wordt ingevoerd, wordt de Inspraakverordening Noord-Holland 2005 omgewerkt naar een Inspraak- en Participatieverordening waarin de Uitgangspunten voor participatie een plek krijgen.

5. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Presidium,

dhr. A.Th.H. van Dijk, voorzitter

dhr. E. Krijgsman, griffier

Ontwerpbesluit

Nr.

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van het presidium van 4 juli 2022;

besluiten:

1. De Uitgangspunten voor participatie van de Provincie Noord-Holland vast te stellen
2. Deze uitgangspunten bekend te maken door plaatsing in het Provinciaal Blad.

Haarlem,

Provinciale Staten voornoemd,

voorzitter,

statengriffier,

Uitgangspunten voor Participatie van de provincie Noord-Holland

De provincie Noord-Holland vindt participatie belangrijk. Daarom zorgen [politiek](#), [bestuur](#) en ambtelijke organisatie ervoor dat zij voldoen aan de volgende uitgangspunten bij alle participatie die Noord-Holland mogelijk maakt. Participatie is wel altijd maatwerk. Per participatietraject of participatievorm kan de invulling dus verschillen. Maar met deze uitgangspunten zorgen we voor een evenwichtig proces en kwalitatief goed participatietraject.

De uitgangspunten zijn het provinciale participatiebeleid zoals dat wordt bedoeld in de Omgevingswet en het daarop gebaseerde Omgevingsbesluit. De uitgangspunten gelden ook voor andere besluitvorming buiten het kader van de Omgevingswet. De uitgangspunten voor participatie zijn een aanvulling op de wettelijke verplichte inspraak zoals die is geregeld in de Inspraakverordening Noord-Holland 2005.

1. De komende jaren staat Nederland voor grote opgaven die gaan over hoe het land is ingericht. Die opgaven hebben gevolgen voor de leefomgeving van inwoners. Daarom willen we weten wat er speelt in de samenleving.

Het doel van participatie

2. De provincie betreft inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en andere overheden bij het maken en uitvoeren van beleid en andere besluitvorming omdat kennis en ervaring van hun leefomgeving zorgen voor betere resultaten.

De ruimte voor invloed

3. De provincie maakt participatie pas mogelijk na een zorgvuldige afweging over de toegevoegde waarde van participatie. Er moet ruimte zijn voor invloed. Aan de hand daarvan bepalen we welke vraag of vragen we willen stellen.

De opzet van het participatietraject

4. De provincie zorgt voor helderheid en duidelijkheid tijdens het hele participatietraject. Daarom besteden we aandacht aan vraagstukken die bij elk traject terugkomen. Waarover gaat de participatie en waarover niet? Wat zijn de belangen en wie zijn de belanghebbenden? Wat wordt er met de uitkomsten gedaan in de besluitvorming? Wanneer wordt er gecommuniceerd?
5. Als de provincie (externe) deskundigen betreft, maken we vooraf duidelijk hoe de rol van deze deskundigen zich verhoudt tot de inbreng van inwoners, bedrijven en organisaties.

Informatie en communicatie

6. De provincie communiceert duidelijk waar het participatietraject over gaat. We informeren op tijd en zo volledig mogelijk en koppelen terug in elke fase.

7. De provincie streeft naar een inclusieve en representatieve bijdrage. We gaan actief op zoek naar verschillende kennis en ervaring. Daarbij doen we aantoonbaar ons best om Noord-Hollanders te betrekken voor wie het minder vanzelfsprekend of makkelijk is om mee te doen, zoals jongeren, laaggeletterden en mensen met een migratieachtergrond.

De rol van de politiek en het bestuur bij participatie

8. Na een participatietraject besluit meestal het bestuur of de politiek. De verkiezingen zijn het moment om op de samenstelling van de volksvertegenwoordiging invloed uit te oefenen.
9. De provincie weegt de belangen van alles en iedereen mee. Participatie betekent dus niet perse dat iedereen die meedoet gelijk kan krijgen. We zorgen daarom voor duidelijkheid over hoe de belangenafweging plaatsvindt.

Leren en evalueren

10. De provincie wil weten wat goed werkt en wat beter kan bij participatietrajecten. Daarom evalueren we actief en leren we van opgedane ervaring om het in de toekomst nog beter te doen.

Werkwijze voor participatie

In de uitgangspunten voor participatie is vastgesteld waar participatie bij de provincie Noord-Holland aan moet voldoen. Met het stappenplan, de vragenlijst en de aandachtspunten is een werkwijze ontwikkeld voor hoe aan de uitgangspunten invulling kan worden gegeven. Het zijn hulpmiddelen voor de organisatie om de juiste afweging te maken over het wel of niet organiseren van participatie en voor het opstellen van het participatieplan. Deze werkwijze is voor participatie bij projecten en programma's, niet voor politieke participatiemiddelen als het referendum.

1. Stappenplan voor het opstellen van een participatieplan

Het maken van een participatieplan is belangrijk om helder te krijgen hoe het participatietraject georganiseerd wordt. Daarom doe je dit bij ieder participatietraject. Het opstellen van een participatieplan helpt je daarbij. In een participatieplan beschrijf je onder andere waar de participatie over gaat en niet over gaat, wat de belangen zijn en wie de belanghebbenden zijn, wat er met de uitkomsten gedaan gaat worden in de besluitvorming en hoe er gecommuniceerd gaat worden. Als je daar al van tevoren over nadenkt, ontwerp je een doordacht proces. Dit zorgt voor duidelijkheid bij het team, de betrokken bestuurders, de politiek én inwoners.

Als er sprake is van een besluit in het kader van de Omgevingswet dan moet het bevoegd gezag motiveren hoe inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen bij de voorbereiding betrokken zijn en wat de resultaten daarvan zijn.

Een participatieplan maken vergt zorgvuldige voorbereiding. Volg daarom het onderstaande stappenplan voor het maken van een doordacht participatieplan zodat je op het juiste moment de juiste dingen doet. De projectleider of programmamanager is verantwoordelijk voor het opstellen en uitvoeren van het participatieplan. De communicatieadviseur en/of omgevingsmanager adviseren en ondersteunen hierbij. Bij vragen kunnen ook de adviseur participatie en de ambtelijke werkgroep participatie worden geraadpleegd.

1. Beschrijf kort de context van het project of programma en het sentiment van de omgeving
  - a. Wat is de opgave?
  - b. Voor wie heeft de opgave gevolgen?
  - c. Hoe kijkt men daar op dit moment naar?
2. Loop de 'vragenlijst participatie' door met in ieder geval de projectleider of programmamanager, communicatieadviseur en omgevingsmanager. Bespreek ook de 'Tips en aandachtspunten'.
  - a. Bepaal samen het doel van de participatie en denk na over de participatievraag of -vragen
  - b. Denk alvast na over de kaders (juridisch, beleidsmatig, financieel, technisch)
  - c. Bespreek de rolverdeling van het project- of programmateam
3. Bespreek met de verantwoordelijke bestuurder welke mogelijkheden voor participatie die ziet binnen dit project of programma. De uitgangspunten voor participatie zijn hierbij leidend.
4. Maak met de communicatieadviseur en/of omgevingsmanager een stakeholdersanalyse van alle betrokkenen.

5. Bedenk hoe je welke doelgroepen gaat betrekken:
  - a. Kies de participatievorm en inzet van de juiste middelen en personen in samenwerking met de communicatieadviseur en omgevingsmanager.
6. Maak een participatieplan. Neem daarin op:
  - a. Waarover de participatie gaat én wat al vaststaat;
  - b. Voor wie de participatie mogelijk wordt gemaakt;
  - c. Wanneer en hoe de participatie plaatsvindt;
  - d. Waar aanvullende informatie beschikbaar komt;
  - e. Hoe er over de uitkomsten van de participatie en wat daarmee is gedaan wordt gecommuniceerd
7. Informeer de bestuurder over het uiteindelijke participatieplan
8. Bepaal of kennisname of besluitvorming over het participatieplan in GS of PS nodig is
9. Publiceer het participatieplan. Dit geeft de omgeving inzicht in hoe het participatietraject eruit zal zien. Is er sprake van een participatie in het kader van het projectbesluit? Dan is een kennisgeving van de participatie verplicht. Met het participatieplan voldoe je aan de eisen die aan de kennisgeving worden gesteld.

2. Vragenlijst Participatie

Zorg bij participatie voor duidelijkheid bij alle betrokkenen. Niet iedereen kan gelijk krijgen, maar duidelijkheid biedt al veel houvast en kan teleurstelling voorkomen. Dit doe je door op tijd na te denken over belangrijke vragen en stappen die horen bij een participatietraject. Onderstaande vragen zijn bedoeld om je te laten nadenken over de verschillende aspecten van het participatietraject. Sommige vragen kun je van te voren niet volledig beantwoorden, maar kom je tijdens het participatietraject of tijdens gesprekken met betrokkenen pas tegen. Je hoeft dus niet te wachten met het organiseren van een participatietraject tot je op al deze vragen een volledig antwoord hebt.

Bespreek deze vragen gezamenlijk met de projectleider/programmamanager, omgevingsmanager en communicatieadviseur. Het is belangrijk om te zorgen voor een duidelijke rolverdeling waaruit blijkt wie wat gaat doen en waarvoor verantwoordelijk is.

1. Waarom participatie? En waarover?

- Wat is de opgave en het doel van het project of programma?
- Is er sprake van wettelijk verplichte participatie in het kader van de omgevingswet?
- Wat wil je bereiken met de participatie die je organiseert? Is dat ook daadwerkelijk te bereiken met participatie?
- Wanneer vinden we dat we goede participatie hebben georganiseerd?
- Welke vragen of keuzes wil je voorleggen?
- Welke beïnvloedingsruimte is er? Waar kunnen betrokkenen nog wat van vinden en wat ligt al vast? Maak duidelijk wat echt vast staat en waar nog ruimte is voor inbreng.
- Kunnen belanghebbenden meedenken of meebeslissen? Dan is er sprake van participatie. Als er alleen wordt geïnformeerd dan is er geen sprake van participatie maar van communicatie.
- Is er duidelijk hoeveel tijd en geld er beschikbaar is binnen het project? Is er extra geld beschikbaar voor alternatieve oplossingen?
- Wanneer worden experts betrokken? Bij de formulering van de vraagstelling ('aan de voorkant')? Of bij de beoordeling van de inbreng ('aan de achterkant')? Hoe verhoudt inbreng van experts zich tot die van niet-experts?
- Kunnen betrokkenen ook gebruik maken van de experts? In het kader van het projectbesluit kunnen betrokkenen verzoeken dat hun aangedragen oplossingen door (een) onafhankelijke expert(s) worden beoordeeld op kosten van de provincie.
- Wat wordt na deze fase van het project of programma opgeleverd?
- Het bovenstaande overwegende: is er wel of geen participatie mogelijk? Zo niet, waarom niet?

2. Voor wie wordt participatie mogelijk gemaakt?

- Wie moeten er betrokken worden?
- Wat zijn de verschillende belangen van betrokkenen? Hoe verhouden die zich tot de doelen van het project of programma en de doelen van het participatietraject?
- Welke kennis en ervaring hebben verschillende betrokkenen die waardevol zijn voor het project of programma?
- Is er sprake van een inclusieve selectie van alle relevante partijen of ontbreken er bepaalde groepen? Waarom worden sommige groepen wel of niet actief benaderd?
- Heb je de verschillende, mogelijk tegenstrijdige belangen voldoende in zicht?

- Wat speelt er bij betrokkenen, waar tijdens het participatietraject rekening mee moet worden gehouden?
  - Zijn er bepaalde emoties bij betrokkenen vanwege het ingrijpende karakter van het project of programma, vanwege eerdere ervaringen met overheden in het gebied of vanwege andere lopende of recente participatietrajecten?
  - Zijn er gesprekken gevoerd met inwoners over wat er speelt. Heeft men het gevoel dat daar genoeg aandacht voor is geweest? Heeft men het gevoel gehoord te zijn?
- Zijn er vooral uitgesproken voor- en/of tegenstanders van een bepaald voornemen? Is er genoeg aandacht geweest voor waarom men zo uitgesproken voor- of tegen is? Begrijp je waarom dit zo is?
- Willen belanghebbenden wel betrokken worden en in welke fase? Waarom wel of niet? Is daar nog iets aan te doen?
- Zijn belanghebbenden ook daadwerkelijk in de gelegenheid om te participeren?
- Hoe betrek je degene die zich niet zo interesseren ook bij de participatie (in deze fase)?
- Hoe ga je om met de belangen die zichzelf niet kunnen vertegenwoordigen bij een participatietraject, zoals die van dieren, natuur of toekomstige generaties.

3. Hoe wordt het besluit genomen na participatie?

- Wie neemt/nemen het besluit?
- Is degene die besluit op de hoogte van dit participatietraject en de afspraken die daarover zijn gemaakt?
- Hoe wordt de inbreng overgebracht aan degene(n) die besluit(en)?
- Legt de beslisser zich toe op de uitkomst? Of behoudt die het recht af te wijken? Is dat duidelijk gemaakt aan de deelnemers van het participatietraject?
- Zijn er afspraken gemaakt met bestuurders over hun rol in het participatietraject. Zo ja welke?
- In het geval van samenwerkende overheden: zijn er bestuurlijke afspraken gemaakt over hoe er wordt omgegaan met de inbreng uit de participatie in de besluitvorming? Zo ja welke? Is dat ook bekend gemaakt aan betrokkenen?
- In welke fase moet de politiek worden geïnformeerd over het participatietraject?

4. Hoe koppelen we terug wat er met het resultaat van de participatie is gedaan?

- Wat waren de verschillende wensen, ideeën en bijdragen van deelnemers?
- Wat is er gedaan met de inbreng?
- Hoe verhoudt het besluit zich tot de inbreng. Waarom is iets juist wel overgenomen of is er afgeweken van een voorkeur?
- Waarom kon iets wel of niet gerealiseerd worden?
- Hoe heeft het besluitvormingsproces er uiteindelijk uitgezien?
- Op welk(e) moment(en) wordt er gecommuniceerd aan de verschillende deelnemers wat er is gedaan met hun inbreng?
- Op welke manier wordt dit gecommuniceerd (denk aan projectpagina/nieuwsbericht op www.noord-holland.nl, brief, sociale media, media etc.)?

5. Hoe verder?

Hoe gaat het traject verder na het besluit? Is er opnieuw een participatiemogelijkheid op een andere vraag? Als er meer mogelijkheden zijn, denk daar dan ook alvast over na.

3. Tips en aandachtspunten

Proces en kaders

- Het is nuttig om een tijdlijn met de verschillende fasen van het traject te maken, de duur en de momenten waarop inbreng geleverd kan worden inzichtelijk te maken, en te laten zien wanneer het bestuur een besluit neemt en hoe en wanneer er een terugkoppeling wordt gegeven. Geef daarin ook aan in welke stadium het project of programma zich nu bevindt
- Denk al in een vroeg stadium na over mogelijke financiële kaders, juridische kaders, beleidskaders, technische kaders.
- Ingehuurde bureaus kunnen helpen bij de uitvoering van de participatie. Ze kunnen niet voor de provincie het gehele participatietraject ontwerpen. Zorg ervoor dat je al een beeld van het proces en de kaders hebt, voor je een opdracht verleent aan externe partijen.
- Bij ieder participatietraject is communicatie cruciaal. Daarom wordt het maken van een participatieplan in veel gevallen gecombineerd met een communicatieplan.
- Uitgebreide participatie kan veel extra tijd en geld kosten. Denk er op tijd over na hoe veel tijd en geld er beschikbaar is. Ga waar nodig intern het gesprek aan over wat er nodig is om de participatie zorgvuldig te organiseren als dat nodig is.
- Scheid de inbreng van experts en participanten van elkaar en leg uit hoe je dat doet. Het maakt uit of je de experts wilt betrekken bij het opstellen van de kaders aan begin of achteraf, om de ideeën te toetsen.
- Heb oog voor het tijdstip en de plaats als je participatie organiseert. Een doelgroep die bestaat uit ouders van jonge kinderen om half acht 's avonds uitnodigen zal waarschijnlijk tot een lage opkomst leiden. Digitale mogelijkheden met een langere looptijd zijn dan geschikter.
- Maak van tevoren afspraken over hoe de inbreng van verschillende belanghebbenden zich tot elkaar (kunnen) verhouden. Denk na over de weging van de inbreng van experts, maatschappelijke- en belangenorganisaties, grondbezitters, wandelaars en fietsers, etc. Als er ook overheden deelnemen aan het participatietraject, maak dan expliciet wat hun rol is en hoe hun inbreng wordt gewogen.
- In het kader van het projectbesluit kunnen betrokkenen verzoeken dat hun aangedragen oplossingen door (een) onafhankelijke expert(s) worden beoordeeld op kosten van de provincie.

Betrokkenen

- Relevante betrokkenen zijn zij die door het beleid in hun belang(en) geraakt worden of er geïnteresseerd in zijn.
- Het is raadzaam om de selectie van participanten open en eerlijk te laten plaatsvinden. Denk na over nut en noodzaak van representativiteit, zoals op basis van sociaaleconomische achtergrond, leeftijd, opleidingsniveau, migratieachtergrond, taalvaardigheid, regio binnen Noord-Holland of juist op basis van verschillende belangen.
- Ga regelmatig na of je alle betrokkenen aan tafel hebt. Ga ook na of mensen zich vertegenwoordigd voelen door mensen die zich presenteren als vertegenwoordiger.
- Besteed extra aandacht aan betrokkenen die je niet hebt bereikt/die niet mee (willen) doen of groepen die zich niet vertegenwoordigd voelen.

- Breng een onderscheid aan tussen typen betrokkenen op verschillende momenten in het proces. Bij de verkenning van een mogelijk tracé is dat anders dan als je al een tracé gekozen hebt en met een inpassingsvraagstuk bezig bent. Voorbeeld: als je een HOV in je achtertuin krijgt, ben je anders belanghebbend dan een belangenbehartiger voor het OV.
- Creëer een gelijk speelveld tussen verschillende betrokkenen. Zorg ervoor dat iedereen zich uit durft te spreken.
- Geef iedereen toegang tot dezelfde informatie. Iedere participant moet in staat zijn om goed deel te nemen (denk aan taalvaardigheid, opleidingsniveau of digitale toegankelijkheid). Zorg ervoor dat een voorsprong in kennis anderen niet intimideert of uitsluit van deelname.
- Zorg er bij digitale participatiemogelijkheden ook voor dat er aandacht is voor inwoners die niet beschikken over een internetverbinding of niet vaardig zijn met digitale middelen. Is het bijvoorbeeld mogelijk ideeën in te sturen naar een postadres? Zogenaamde 'hybride vormen', waarbij digitale participatie wordt gecombineerd met 'analoge' of 'offline' participatie is vaak het meest succesvol in het bereiken van een divers publiek.

Besluitvorming

- Als er sprake is van verschillende samenwerkende overheden, denk dan na over de verschillende besluitvormingsfasen en rollen van besluitvormers en samenwerking in de participatie.
- Laat uitkomsten van de participatie deel uitmaken van het besluitvormingsproces. Leg eventueel aan het begin van het participatietraject het besluitvormingsproces uit en/of vast. Heb daarbij aandacht voor hoe de uitkomsten worden meegenomen in de besluitvorming.
- Bespreek of de besluitvormer zich toelegt op de uitkomst of het recht behoudt daarvan af te wijken. Communiceer dit en maak achteraf duidelijk waarom voor iets is gekozen.
- Als een traject doorgaat na het aflopen van een collegeperiode, bespreek dan of en hoe afspraken overdraagbaar zijn aan volgende bestuurders en laat dat vastleggen.
- Bij de participatie van een initiatiefnemer moet goed nagedacht worden over de rolverdeling. Het is belangrijk dat de overheid de rol van bevoegd gezag goed voor ogen houdt. De overheid kan andere doelen hebben en daarover moeten goede afspraken worden gemaakt.

Rolverdeling

- Maak afspraken over de rolverdeling van programmamanager of projectleider, omgevingsmanager, communicatieadviseur en projectondersteuner.
- Een vast aanspreekpunt voor mensen is wenselijk. Veel wisselingen in contactpersonen vanuit Noord-Holland kunnen verwarrend werken.
- Maak afspraken over één loket of aanspreekpunt bij een samenwerking tussen meerdere overheden.

Aandachtspunten

- Heb oog voor emoties die voortkomen uit eerdere participatietrajecten of andere (recente) activiteiten van de overheid in het betreffende gebied. Of emoties die voortkomen uit de actualiteit (bijvoorbeeld een ongeluk) of betrokkenheid bij het onderwerp (windmolens, onteigening).

- In een conflict zoeken naar gezamenlijk grond of belangen is vaak een weg die bij grote projecten of programma's een uitkomst kan bieden.
- Denk alvast na over hoe je omgaat met mogelijke negatieve media-aandacht.
- Denk na over hoe je omgaat met vertraging in de planning vanwege het verloop van het traject, zoals een uitbreiding van de opgave door inbreng die geleverd wordt.
- Er is vaak sprake van de zogeheten participatie-paradox: hoe meer mogelijkheden voor participatie je organiseert, hoe meer je te maken krijgt met de zelfde relatief kleine groep betrokken inwoners.
- Denk na over betrokkenen die zich ergens in vastbijten en objectief gezien onredelijk zijn, de notoire querulanten. Zij vragen veel negatieve aandacht. Hoe ga je daar mee om?